Mirada observadora

Durant l'època medieval alguns autors consideraven horrorosa la muntanya de Montserrat. Però no tots. Alguns, avançant-se a la consideració positiva que la lectura moderna de les muntanyes aportà, començaren ja en temps de l'Edat Mitja a trobar aspectes positius a la singularitat de la muntanya de Montserrat.

Jeroni Pau fou el primer autor en aportar una nova imatge de Montserrat. Pau havia nascut a Barcelona als voltants de 1458. Cap a l'any 1475 escriví el seu "*De fluminibus et montibus hispaniarum libellus*". Aquest autor explica que Montserrat és molt escarpada, però al seu interior es troben arbres, cascades i herbes medicinals que li donen un aspecte agradable. Francesc Roma destaca que Jeroni Pau afirma que des del cim de Montserrat "*es descobreix una gran vista que arriba fins als Pirineus i les Illes Balears. De lluny sembla inaccessible,però quan es mira de més a prop es veu que hi ha accessos factibles. En ella es troba un ordre molt remarcable que, en opinió de Pau, dóna a veure la muntanya com un lloc sagrat.*" L'aportació de Jeroni Pau, segons Francesc Roma, és que la seva obra al destacar uns aspectes: "*morfologia escarpada i abrupta, fins a la presència d'aigua superficial en abundància*" estableix unes referències positives que seran ampliades en propers tractats geogràfics durant el Renaixement. Tot i aquesta descripció positiva de Montserrat, no serà fins a principis del XVI quan es comença a parlar de Montserrat com un lloc bell com destaca el pare Alexandre Oliver que fe Jeroni Münzer en la seva crònica de la visita a Montserrat.

Una altra publicació de referència per la descripció de la muntanya de Montserrat és l'obra atribuïble a l'abat Pedro de Burgos "*Libro de la historia y milagros hechos a invocación de Nuestra Señora de Montserrat*", presumptament publicada l'any 1514. La descripció de la muntanya destaca, primer el seu aïllament en relació altres muntanyes; i després que, malgrat que de lluny pugui semblar adusta, aspre i impossible de caminar per ella, un com en ella el seu ordre intern la fa bella malgrat les seves pujades. Un altre aspecte que es destaca és que es tracta d'una muntanya fèrtil amb forces arbres, flors i plantes aromàtiques. En la descripció es destaca com surten arbres i plantes en mig de les pedres, on quasi no sembla haver-hi terra. També s'explica que hi ha molt poques fonts que són de poca aigua i, en temps de sequera, queden eixutes. Descriu a prop de Santa Cecília una font entre unes roques, rica amb aigua quan plou i que, pel que es diu, bé podria tractar-se de la font de la Llum. També

s'esmenta que al peu de la muntanya hi ha unes grans coves. Francesc Roma destaca que Pedro de Burgos, religiós renaixentista, en la descripció de les roques i penyes de Montserrat fa servir termes positius que contrasta amb la muntanya ferotge de l'època medieval.

A l'any 1543 el monjo de Montserrat Antoni Brenach escriu el poema *Saxia*. Aquest poema escrit en llatí representa una aproximació a la bellesa de la muntanya en contra de la percepció atemorida pròpia de l'època i el distanciament que la pròpia comunitat practica en relació a les realitats mundanes que els envoltaven. La primera part de *Saxia* parla de la muntanya de Montserrat, la segona està centrada en la llegenda de Fra Garí i la tercera part descriu del monestir. En la primera part, Brenach, aporta una descripció positiva i entusiasmada de la muntanya.

> *"Hom conta que cap altre Mont no es troba*
> *semblant en tot el món, que pel paisatge*
> *així formós els cors mortals enjoi.*
> *Com més un hom se'l mira, més desitja*
> *amb desig vehement tornar-lo a veuré"*

> *"Mirant sovint els cims del Mont santíssim*
> *les punyents amargors són bandejades;*
> *i així mateix el tedi foragita*
> *la visió freqüent de la Muntanya.*
> *Si mai, alguns la prometença feien*
> *de visitar ben tost l'Estage cèlic,*
> *cap mena de descans tenir podrien*
> *sinó en havent vingut, ni lleure poden*
> *fins que els cimals de la celest Muntanya*
> *han atès: fins aquest punt llur afecte*
> *a la Muntanya senten que s'adreça!*
> *Però tantost les dolçfluents collades*
> *se'ls dóna d'ascendir, tant se n'emplenen*
> *de celestial repòs i de dolcesa*
> *que, dexeixint-se de la terra, els sembla*
> *d'ésser arravatats als regnes summes*
> *i d'asseure's als diviná is cenacles,*

creient copsar a dolls el cèlic néctar”

A l’any 1588 Cristóbal de Virués publica a Madrid el llibre *Montserrate* que fou esmentat per Cervantes en el seu Quixot. Virués visqué 20 anys al monestir de Santa Maria de Montserrat i en el seu llibre s’aporta una imatge agradable de la muntanya. En consonància amb el que havien escrit els altres autors esmentats.

Tornar a Representació de la Muntanya
Seguir a Formalització de la representació